

HANDHAVINGSCOLLEGE

ARREST

van 27 oktober 2022 met nummer

in de zaak met rolnummer

Verzoekende partij

vertegenwoordigd door advocaat met
woonplaatskeuze te

Verwerende partij

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering, ten verzoeken van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

vertegenwoordigd door advocaat met
woonplaatskeuze te

I. Voorwerp van het beroep

Verzoekende partij vordert met een aangetekende brief van 10 november 2021 de vernietiging van de beslissing van de gewestelijke entiteit van 13 oktober 2021 met nummer waarmee haar een alternatieve bestuurlijke geldboete wordt opgelegd van 5.175 euro wegens schending van artikel 13, §§4 en 5 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (hierna: Natuurdecreet) en van artikel 8, §2 van het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (hierna: Natuurbesluit). Er wordt haar met name verweten dat ze zonder vergunning een klein landschapselement en met name een houtkant in landschappelijk waardevol agrarisch gebied en natuurgebied heeft beschadigd over een lengte van 1.870 meter.

II. Rechtspleging

Verwerende partij dient een antwoordnota in en het administratief dossier. Verzoekende partij dient een wederantwoordnota in.

De kamervoorzitter behandelt de zaak op de openbare zitting van 30 juni 2022. Advocaat voert het woord voor verzoekende partij. Verwerende partij, hoewel behoorlijk opgeroepen, verschijnt niet op de zitting.

III. Feiten

1.

Op 14 november 2019 stelt een gewestelijke toezichthouder van het Agentschap voor Natuur en Bos (hierna: de verbalisant), naar aanleiding van een melding van de cel beleid op 13 november 2019, op enkele percelen te die volgens het gewestplan zijn gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied en natuurgebied, met als kadastrale omschrijving

het volgende vast:

"Vaststellingen:

Op donderdag 14 november 2019 omstreeks 10:40 uur komen wij, ondergetekende natuurinspecteur, ter plaatse toe. Vanaf rijden wij langsheen een verharde weg richting het noorden, waarbij we o.a. het perceel met kadastraal gegeven passeren. Rechts van ons, treffen wij een houtkant waarvan de onderbegroeiing is vernietigd en waarbij de bodem ls bewerkt, mogelijk met een bosfrees. Wij parkeren onze dienstwagen en wij maken hiervan foto's, over een lengte van ongeveer 122 meter is de onderbegroeiing van deze houtkant beschadigd. Op perceel met kadastraal gegeven 160_e, ten oosten vanaf de aardenweg vanwaar wij ons bevinden, zien wij een tractor staan met bestuurder. Wij vermoeden dat deze bestuurder de mogelijke eigenaar is van o.a. de beschadigde houtkant. Wij spreken deze bestuurder aan. De man blijkt een loonwerker te zijn, die machinewerkzaamheden uitvoert in opdracht van de grondgebruiker der percelen, en dat betreft dan

Wij komen te weten dat de zaakvoerder is van een landbouwbedrijf, dat genaamd is dat gelegen is aan de te

Wij horen van de loonwerker, dat het de bedoeling is dat zaakvoerder zelf ook ter plaatse zou afkomen, om mee te helpen aan de terreinvoorbereidingen betreffende de werken.

Wij stellen vast dat zowel op de houtkanten, zijnde lijnvormige begroeiingen van bomen en struiken die te aanzien zijn als Kleine Landschapselementen (KLE's), zowel alsook op de bosranden van terreincomplexen die bosbestanden uitmaken, de onderbegroeiingen en de bodemvegetaties beschadigd zijn, op gelijkaardige wijze als onze eerste waarneming, namelijk dus door een mechanisch klepelmaaien dat verricht werd door de tractor-met-bosfrees van de loonwerker.

te zijn die bij ons aangekomen is. Wij vragen hem of hij eigenaar is van de beschadigde houtkant waar wij ons dienstvoertuig nabij hebben geparkeerd (houtkant gelegen aan perceel 10). Hij bevestigt dit. Vervolgens vragen wij naar de omliggende houtkanten en bosranden waarvan wij hebben vastgesteld dat deze op gelijkaardige wijze zijn beschadigd, namelijk dat de onderbegroeiingen en de bodemvegetaties, tot in de wortelstelsels en tot in de grondbodems inwerkend, door middel van een bosfrees zijn verbrijzeld. Ook hier bevestigt

deelt mee dat de werken zijn uitgevoerd op een weekend wanneer hij weg was. De vrijdag, voor de aanvang der werken, zou met de zaakvoerder van de loonwerker de locaties hebben afgelopen waarvan de houtkanten en bosranden dienen te worden onderhouden. Wij maken aan duidelijk dat het onderhouden van houtkanten is toegestaan, zoals het terug afzetten van struiken in de periode van vegetatieve rust. Echter is het niet toegestaan om het wortelstelsel te beschadigen en de bodem van de houtkant te bewerken, door een te diepe instelling van de bosfree's. Wij delen mee dat wij een Proces-Verbaal opstellen van onze vaststellingen en dat wij (gaan contacteren.

Wij ontvangen vervolgens de gegevens van
genoteerd, verlaten wij de locatie.”

Nadat de nodige gegevens zijn

Op 11 en 12 december 2019 neemt de verbalisant telefonisch contact op met verzoekende partij als vermoedelijke overtreder, waarover in het proces-verbaal het volgende wordt gesteld:

“Op woensdag 11 december 2019 nemen wij telefonisch contact met

De telefoon wordt beantwoord door de vrouw van de zaakvoerder. Wij maken ons bekend als Natuurinspecteur van het Agentschap voor Natuur en Bos. Wij delen onze vaststellingen mee omtrent de beschadigde houtkanten en bosranden gelegen nabij

in opdracht van van

De mevrouw laat weten dat de firma inderdaad de werken heeft uitgevoerd voor

Echter kan ze er niet veel meer over vertellen. Daarbij is haar man,
op terrein aan het werken.

Volgens de mevrouw zou hij telefonisch niet bereikbaar zijn. zou wel op donderdag 12 november 2019 om 19:00 uur telefonisch bereikbaar zijn. Wij delen mee dat wij donderdag zouden terug bellen.

Op donderdag 12 december 2019 omstreeks 19:00 uur nemen wij telefonisch contact met
zaakvoerder van Nadat wij ons

hebben voorgesteld als Natuurinspecteur van het Agentschap voor Natuur en Bos, delen wij onze vaststellingen mee waargenomen op de percelen van gelegen nabij

Wij leggen uit dat de onder-vegetatie van de houtkanten en bosranden zijn beschadigd, door werkzaamheden met het gebruik van een bosfrees. bevestigt dat hij de opdracht heeft gekregen van

om de houtkanten te onderhouden. Door de hoog groeiende Amerikaanse Vogelkers (*Prunus serotina*) kunnen delen van o.a. landbouwtractoren en landbouwmachines worden beschadigd. Alvorens de werken werden uitgevoerd, heeft samen met de percelen afgelopen welke houtkanten en bosranden dienen te worden onderhouden.

laat weten dat de bosfrees op "sloffen" (soort diepte-insteller) staat. Hierdoor zouden de klepels van de klepel maaier, geplaatst op een harde ondergrond, de grond niet raken. Echter wanneer de grond mals is, zoals dat het geval kan zijn in een bos of een houtkant, dan raken de klepels wel de grond waardoor het een gelijkaardige werking heeft als een frees. Volgens

was het niet de bedoeling om de houtkant te beschadigen, enkel de Amerikaanse Vogelkers diende ingekort te worden. Mocht het de intentie geweest zijn om de houtkant te beschadigen, dan zou de hoogstaande bomen ook zijn beschadigd of verwijderd, laat weten. Wij bevestigen dat de onderbegroeiing en de bodem van de houtkant en bosrand zijn beschadigd. Wij vullen aan dat voor dergelijke werken in een houtkant en bosrand een vergunning/machtiging dient worden aangevraagd. is hiervan niet op de

hoogte maar hij deelt mee hiermee rekening te houden voor in de toekomst. Vervolgens delen wij

hem mee dat voor onze vaststellingen een Proces-Verbaal wordt opgesteld. Wij vragen als hij nog iets wenst toe te voegen. aat weten dat er zeker geen kwaad opzet was, het was niet zijn bedoeling om de houtkant te beschadigen. Hij heeft de werken in opdracht van uitgevoerd met als bedoeling om enkel de Amerikaanse Vogelkers in te korten o.a. ten voordele van de gebruikte machines. De totale lengtes van de beschadigde houtkanten en bosranden bedragen gezamenlijk ongeveer 1870 meter.”

Deze vaststellingen worden opgenomen in het aanvankelijk proces-verbaal nr. _____ dat wordt afgesloten op 19 december 2019 (hierna: PV) en op 20 december 2019 wordt verstuurd aan de procureur des Konings en aan 'de overtreder' met een aangetekende brief met ontvangstbewijs.

2.

Op 20 januari 2020 ontvangt de gewestelijke entiteit AMMC de melding van de procureur des Konings van 8 januari 2020 dat het milieumisdrijf niet strafrechtelijk zal worden behandeld.

3.

Op 19 februari 2020 brengt de gewestelijke entiteit verzoekende partij op de hoogte van het voornemen om een alternatieve bestuurlijke geldboete op te leggen. Ze wijst haar daarbij op de mogelijkheid van een bestuurlijke transactie mits betaling van 4.775 euro (artikel 16.4.36, §3 van het decreet van 5 april 1995 houdende de algemene bepalingen inzake milieubeleid - hierna: DABM). Ze nodigt haar ook uit om bij gebreke van tijdige en volledige betaling van de voorgestelde geldsom een schriftelijk verweer mee te delen, eventueel vergezeld van een vraag tot hoorzitting, en biedt haar de mogelijkheid om inzage te vragen in het administratief dossier.

Verzoekende partij bezorgt haar schriftelijk verweer op 2 maart 2020 en vraagt om te worden gehoord. Ze wordt op 6 augustus 2020 gehoord in aanwezigheid van haar raadsman.

4.

Op 13 oktober 2021 legt de gewestelijke entiteit een geldboete op, waarvan verzoekende partij met een aangetekende brief van 14 oktober 2021 in kennis wordt gesteld. Dat is de bestreden beslissing.

IV. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

1.

Verzoekende partij voert de schending aan van:

- artikel 16.3.25 DABM
- artikel 6, §2 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (hierna: EVRM)
- artikel 14 van het Internationaal Verdrag inzake de Burgerrechten en Politieke Rechten (hierna: IVBPR)
- artikel 47bis van het Wetboek van Strafvordering (hierna: Sv.)
- het motiverings- en zorgvuldigheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Ze stelt in essentie dat het milieumisdrijf dat haar als overtreder wordt toegerekend en waarvoor haar een bestuurlijke geldboete wordt opgelegd niet is bewezen. Ze wijst op het feit dat uit de bestreden beslissing blijkt dat de gewestelijke entiteit het beweerd milieumisdrijf bewezen acht op basis van de vaststellingen ter plaatse van de verbalisant op 14 november 2019. Ze meent echter dat het PV waarin deze vaststellingen zijn opgenomen geen bewijswaarde heeft tot het tegendeel is bewezen omdat ze hiervan geen kopie ontving binnen een termijn van veertien dagen na het afsluiten hiervan, zoals ook blijkt uit het administratief dossier en door verwerende partij niet wordt weerlegd. Ze stelt dat de bijzondere bewijswaarde van het PV hierdoor is vervallen en dit enkel de waarde heeft van een inlichting. Ze meent ook dat de informatie uit het PV strijdig is met de objectief voorliggende dossierstukken. Ze wijst daarbij met name op de vermelding in het PV dat _____ optreedt als zaakvoerder van _____ terwijl dit blijkens de informatie in het Belgisch Staatsblad en in de Kruispuntbank voor Ondernemingen foutief is. Ze verwijt de gewestelijke entiteit dat deze enkel op basis van de éézijdige en niet geverifieerde verklaring van _____ zonder meer aanneemt dat ze de opdracht kreeg om de houtkant van de percelen van _____ te onderhouden, omdat er geen bewijswaarde toekomt aan de inlichtingen van een persoon van wie de identiteit en hoedanigheid niet correct blijken te zijn. Ze stelt dat buiten de verklaringen van _____ niet aannemelijk wordt gemaakt dat ze het milieumisdrijf waarvoor de boete wordt opgelegde pleegde, terwijl ze dit ook betwist. In zoverre de gewestelijke entiteit in de bestreden beslissing verwijst naar de verklaring van de aanwezige loonwerker die in dienst was van verzoekende partij merkt ze op dat uit het PV enkel blijkt dat een loonwerker, van wie de identiteit niet wordt vermeld terwijl ook niet blijkt of ze is geverifieerd, stelt dat hij machinewerkzaamheden uitvoert in opdracht van _____ als grondgebruiker van de betreffende percelen, terwijl dit laatste ook niet klopt. Ze stelt dat daaruit dus niet blijkt dat deze loonwerker in haar dienst werkte en

ook niet dat hij uitvoerder was van de wederrechtelijke beschadigingen aan de houtkant. Ze besluit dat 'uit geen enkel objectief stuk blijkt dat ze in opdracht van met zetel te de beweerde milieumisdrijven zou hebben begaan'.

Ze stelt dat de gewestelijke entiteit in het kader van de beoordeling van het bewijs bovendien geen rekening mag houden met de verklaringen die zijn afgelegd tijdens de telefoongesprekken met haar zaakvoerder en zijn vrouw van respectievelijk 12 en 11 december 2019 omdat deze zijn afgelegd in strijd met artikel 47bis Sv. Ze meent met name dat deze telefoongesprekken feitelijk moeten worden beschouwd als telefonische verhoren in de zin van de omzendbrief nr. 8/2011 van het College van Procureur-Generaals bij de Hoven van Beroep omdat 'de verbalisant verzoekende partij als officier van de gerechtelijke politie heeft ondervraagd om bewijselementen te vergaren en minstens met de bedoeling om de waarheid te vinden'. Ze stelt dat het PV een strafrechtelijke finaliteit heeft in de zin van de omzendbrief nr. 15/2014 van het College van Procureur-Generaals bij de Hoven van Beroep, zodat de rechten in artikel 47bis Sv moeten worden gerespecteerd 'eens de toezichthouder die eveneens de hoedanigheid heeft van officier van gerechtelijke politie een milieumisdrijf heeft vastgesteld verdere vragen wenst te stellen' omdat dan 'de bepalingen inzake verhoor in strafzaken aan de orde zijn'. Ze merkt op dat dit ook zo is als er naderhand door de Procureur des Konings wordt beslist dat het milieumisdrijf niet strafrechtelijk zal worden behandeld omdat de bestuurlijke procedure aanleiding kan geven tot een sanctie die moet worden beschouwd als een strafsancie. Ze stelt dat het recht op verdediging bij de bestuurlijke handhaving dus moet worden gegarandeerd zoals bij de strafrechtelijke handhaving, zoals wordt bevestigd in de omzendbrief nr. 15/2014, terwijl ook de decreetgever blijkens de memorie van toelichting bij titel XVI DABM een uitgebreide rechtsbescherming beoogt. Ze stelt dat artikel 47bis Sv op geen enkel ogenblik is nageleefd, terwijl de essentiële waarborgen bij een verhoor ook moeten worden gewaarborgd bij een bestuurlijke afhandeling van een milieumisdrijf. Ze herhaalt dat er naast deze verklaringen geen elementen aanwezig zijn waaruit blijkt dat ze een milieumisdrijf pleegde.

In ondergeschikte orde stelt ze dat er haar, in de hypothese dat het College oordeelt dat ze de wederrechtelijke werken uitvoerde en de beschadigingen aan de houtkant veroorzaakte, geen milieumisdrijf kan worden verweten omdat ze 'er rechtmatig mocht van uitgaan dat haar opdrachtgever over de nodige vergunningen zou beschikken', in de rand waarvan ze herhaalt dat ze betwist dat ze de houtkant beschadigde.

Verwerende partij antwoordt wat betreft de bewijswaarde van het PV dat daaruit blijkt dat er hiervan op 20 december 2019 met een aangetekende brief met ontvangstbewijs een kopie werd verzonden aan de overtreder, terwijl ze ook een bewijs van deze aangetekende brief als stuk neerlegt. Ze merkt op dat het PV alleszins geldt als titel van inlichting in zoverre de bijzondere bewijswaarde hiervan zou zijn vervallen, waarbij men de 'bewijskracht' van het PV moet eerbiedigen, zodat 'verzoekende partij niet zomaar alles in twijfel kan gaan trekken'. Ze wijst daarbij op de vaststelling dat 'de feiten en materiële vaststellingen niet worden betwist', zodat vaststaat dat er houtkanten en bosranden zijn vernield. In zoverre verzoekende partij aanvoert dat er in het PV foutief wordt gesteld dat de heer Johan Janssen zaakvoerder is van de bvba Tievishoeve betwist ze de relevantie hiervan voor het verweer van verzoekende partij. Ze stelt dat verzoekende partij bovendien in haar verweerschrift van 2 maart 2020 tijdens de bestuurlijke boeteprocedure een factuur voegde voor de werken, gericht aan

Ze meent dat hieruit blijkt dat verzoekende partij de werken effectief heeft uitgevoerd, maar in opdracht van _____ die op hetzelfde adres is gevestigd als _____
terwijl _____ als zaakvoerder van deze _____ gerechtigd was om een verklaring af te leggen. Ze benadrukt dat de argumentatie van verzoekende partij in voorliggende procedure in tegenspraak is met haar verweerschrift, waarin ze erkent dat ze de werken uitvoerde. Ze merkt op dat verzoekende partij dit verweer ook heeft herhaald tijdens de hoorzitting op 6 augustus 2020, waarnaar in de bestreden beslissing wordt verwezen.

Wat betreft de telefoongesprekken tussen de verbalisant en de zaakvoerder van verzoekende partij en zijn vrouw van respectievelijk 12 en 11 december 2019 betwist ze dat er hiermee geen rekening mag worden gehouden omdat deze moeten worden beschouwd als een verhoor en zijn afgelegd in strijd met artikel 47bis Sv. Ze stelt dat deze inlichtingen dateren van voor de opmaak van het PV, zodat de procedure nog niet in de fase van het strafrechtelijk onderzoek zat en de verbalisant zijn toezichtrechten nog kon uitoefenen en in dit kader inlichtingen kon inwinnen. Ze verwijt verzoekende partij dat deze ten onrechte feitelijk stelt dat de boeteprocedure van meet af aan moet worden gelijkgesteld met een strafprocedure. In zoverre verzoekende partij verwijst naar omzendbrieven van het college van procureur-generaals merkt ze op dat deze geen rechten of plichten scheppen en bovendien betrekking hebben op een verhoor, terwijl verzoekende partij daaruit belangrijke tekstfragmenten niet citeert. Ze wijst op het arrest nr. _____ van het Grondwettelijk Hof en op het addendum bij de omzendbrief nr. 15/2014 over het verhoor, en benadrukt dat de verbalisant in het PV vermeldt dat geen verhoor heeft plaatsgevonden. Ze stelt dat verzoekende partij dit telefoongesprek ook kon weigeren omdat het opsporingsonderzoek nog niet was begonnen. Ze merkt nog op dat uit de bestreden beslissing blijkt dat de verklaringen tijdens deze telefoongesprekken ook geen verzwarend of doorslaggevend element waren in de boeteprocedure.

Ze betwist het argument van verzoekende partij dat er geen sprake was van opzet of een gebrek aan voorzorg, en stelt dat deze ook geen overmacht aantoonst. Ze meent dat verzoekende partij duidelijk een gebrek aan voorzorg kan worden verweten omdat ze als professioneel behoorde te weten dat ze er niet zonder meer mocht van uitgaan dat de vergunningen waren aangevraagd en dat ze haar opdrachtgever daarop moest wijzen. In de rand hiervan merkt ze op dat niemand beweert dat verzoekende partij de schade opzettelijk heeft veroorzaakt in opdracht van

3.

Verzoekende partij stelt in haar wederantwoordnota met betrekking tot de bewijswaarde van het PV nog dat verwerende partij tevergeefs wijst op het feit dat uit het PV blijkt dat dit aan haar werd verstuurd. Ze merkt op dat het adres van haar maatschappelijke zetel dat in het PV wordt vermeld verkeerd is, hoewel van een zorgvuldige verbalisant mag worden verwacht dat deze de maatschappelijke zetel van een vermeende overtreder verifieert in de Kruispuntbank van Ondernemingen, zodat mag worden aangenomen dat het PV werd verstuurd naar een foutief adres. Ze meent dat verzoekende partij ook tevergeefs wijst op stuk 11 als bewijs van tijdige kennisgeving van het PV omdat dit stuk geen deel uitmaakte van het administratief dossier dat ze opvroeg bij en ontving van de gewestelijke entiteit. Ze stelt dat daaruit ook niet blijkt dat er tijdig een kopie van het PV aan haar werd verzonden omdat de barcode op basis waarvan er kan worden geverifieerd of de aangetekende brief effectief naar het juiste adres werd verstuurd onleesbaar is, en verwerende partij en haar raadsman ondanks haar vraag nalieten om daarvan een leesbare kopie te bezorgen, terwijl ook de ontvangstmelding in het dossier ontbreekt. Ze vraagt om stuk 11 in de gegeven omstandigheden uit de debatten te weren dan wel minstens om hieraan geen bewijswaarde toe te kennen. Wat betreft haar argument dat de informatie uit het PV strijdig is met de objectief voorliggende dossierstukken herhaalt ze dat uit het administratief dossier niet blijkt dat ze de houtkant effectief heeft beschadigd en dat de verklaringen daarover van [redacted] niet geloofwaardig zijn omdat deze geen zaakvoerder blijkt te zijn van [redacted] en zijn identiteit niet werd geverifieerd, terwijl hij kennelijk niet de hoedanigheid heeft die hem wordt toegemeten. Ze stelt dat [redacted] bovendien belang heeft om onjuiste verklaringen af te leggen omdat hij ook zelf als overtreder wordt aangemerkt. Ze meent dat uit het PV en de verklaringen hoogstens blijkt dat ze werken heeft uitgevoerd voor [redacted] en niet dat ze de betrokken houtkanten heeft beschadigd.

Wat betreft de telefoongesprekken tussen de verbalisant en haar zaakvoerder en zijn vrouw van respectievelijk 12 en 11 december 2019 merkt ze nog op dat in zoverre er daarmee toch

rekening zou worden gehouden, blijkt dat daarin niet wordt erkend dat ze een milieumisdrijf pleegde, maar louter wordt meegedeeld dat ze de opdracht kreeg van de heer Johan Janssen om de houtkanten te onderhouden. Ze wijst daarbij op de vaststelling dat het enkel de bedoeling was om de Amerikaanse vogelkers in te korten en niet om de houtkant te beschadigen, maar dat de klepels van de bosfrees door de zachte grond de grond hebben geraakt en feitelijk als een frees hebben gewerkt.

Beoordeling door het College

1.

De gewestelijke entiteit kan een alternatieve bestuurlijke geldboete opleggen voor gedragingen die strijdig zijn met de milieuvoorschriften in artikel 16.1.1, lid 1 DABM en die naargelang de keuze van de procureur des Konings ook strafrechtelijk kunnen worden bestraft overeenkomstig de artikelen 16.6.1, 16.6.2, 16.6.3, 16.6.3bis, 16.6.3ter, 16.6.3quater, 16.6.3quinquies, 16.6.3sexies en 16.6.3septies DABM (artikel 16.4.27, lid 2 DABM en 16.1.2, 2° DABM). Elke opzettelijke of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid gepleegde schending van de gehandhaafde regelgeving is in beginsel strafbaar (artikel 16.6.1, §1 DABM), zodat opzet niet noodzakelijk is vereist. De geldboete kan enkel worden opgelegd aan de 'overtreder', hetzij degene die een milieumisdrijf pleegt of die opdracht geeft om handelingen te stellen die een milieumisdrijf uitmaken (artikel 16.4.25, lid 1 DABM). Het betreft op basis van de spraakgebruikelijke betekenis van het begrip 'overtreder' de natuurlijke -of rechtspersoon die een gebod of verbod dat zich tot hem richt schendt dan wel daartoe opdracht geeft, zodat de concrete toerekening van een milieumisdrijf mede wordt bepaald door de adressaten van de geschonden normen, die de toerekenbaarheid kunnen beperken door een gebod of verbod te voorzien dat zich slechts tot welbepaalde personen richt. De kwalificatie van de feiten als een milieumisdrijf en de toerekenbaarheid hiervan aan verzoekende partij als overtreder vormen dus de grondslag voor de bevoegdheid van de gewestelijke entiteit om haar een geldboete op te leggen en die raakt de openbare orde. Het College dient dit dan ook desnoods ambtshalve te onderzoeken, waarbij de rechten van verdediging moeten worden gewaarborgd.

Een bestuurlijke geldboete is een punitieve sanctie, waarbij de bewijslast van het milieumisdrijf en de overtreder berust bij de gewestelijke entiteit. Het bewijs van de feiten en het daderschap kan met het oog op bestuurlijke beboeting, naar analogie met de bewijsvoering in strafzaken, in beginsel met alle middelen van recht worden geleverd. De principiële vrije bewijsvoering betekent dat dit bewijs onder meer kan worden geleverd door een geheel van samenhangende feitelijke vaststellingen, die éénsluidend eenzelfde persoon als overtreder aanduiden. De beginselen van behoorlijk bestuur en in het bijzonder het zorgvuldigheidsbeginsel, en het

vermoeden van onschuld zoals onder meer bepaald in artikel 6, lid 2 van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, omringen de bewijslevering met waarborgen op procedureel en inhoudelijk vlak.

2.

De gewestelijke entiteit overweegt in de bestreden beslissing onder de titel 'de toerekenbaarheid aan de overtreder' het volgende:

"Op 14 november 2019 stelde verbalisant vast dat de houtkant en bosrand op percelen gelegen in de omgeving van over een lengte van minstens 1.870 meter zonder vergunning waren beschadigd. Deze percelen zijn conform het gewestplan gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied en in natuurgebied. De onderbegroeiing van de houtkant en bosrand was vernietigd, waarbij de bodem was bewerkt met een tractor met houtfrees, en het wortelgestel werd beschadigd.

Vermoedelijke overtreder is de uitvoerder van deze werkzaamheden. De opdrachtgever betreft

Artikel 2, 6° van het Natuurdecreet bepaalt dat kleine landschapselementen lijn-of puntvormige elementen zijn, met inbegrip van de bijhorende vegetaties waarvan het uitzicht, de structuur of de aard al dan niet resultaat zijn van menselijk handelen, en die deel uitmaken van de natuur zoals: bermen, bomen, bronnen, dijken, graften, houtkanten, hagen, holle wegen, hoogstamboomgaarden, perceelsrandbegroeiingen, sloten, struwelen, poelen, veedrinkputten en waterlopen. Gelet op deze definitie wordt de houtkant beschouwd als een klein landschapselement.

Artikel 13, §4 en artikel 13, § 5 van het Natuurdecreet bepalen dat het wijzigen van de vegetatie of het geheel of gedeeltelijk wijzigen van kleine landschapselementen of de vegetatie ervan gelegen in onder meer groengebied en in landschappelijk waardevol agrarisch gebied, voor zover de Vlaamse regering die wijzigingen niet verbiedt, afhankelijk wordt gemaakt van het verkrijgen van een vergunning.

Artikel 8, §2, 1° van het Natuurbesluit bepaalt dat het rooien of anderszins verwijderen en het beschadigen van houtachtige beplantingen op weg-, waterweg of spoorwegbermen of op het talud van holle wegen, van houtachtige beplantingen langs waterlopen, dijken of taluds, van heggen, hagen, houtkanten, houtwallen, bomenrijken en hoogstamboomgaarden, gelegen in natuurgebied en landschappelijk waardevol agrarisch gebied, beschouwd wordt als een vergunningsplichtige wijziging van een klein landschapselement of de vegetatie ervan.

Het beschadigen van de houtkant over een lengte van 1.870 m en gelegen in zowel landschappelijk waardevol agrarisch gebied als natuurgebied betekent een schending van deze regelgeving.

...

Deze feiten vallen daarmee onder de definitie van een milieumisdrijf als bedoeld in artikel 16.1.2, 2° DABM, waarvoor een bestuurlijke geldboete kan worden opgelegd.

Vermoedelijke overtreder stelt dat het telefonisch contact tussen verbalisant en de zaakvoerder van vermoedelijke overtreder beschouwd dient te worden als een telefonisch verhoor, terwijl artikel 47bis van het Wetboek van strafvordering (hierna: "Sv.") niet werd nageleefd. Artikel 47bis, §6, 9) Sv. bepaalt dat geen veroordeling kan worden uitgesproken die gegrond is op verklaringen die men heeft afgelegd in strijd met onder meer het recht op voorafgaandelijk overleg of bijstand door een advocaat tijdens het verhoor.

Echter leiden de verklaringen die tijdens het telefonisch onderhoud met verbalisant werden gedaan niet tot een meer verregaande bestraffing dan deze die reeds op basis van de vaststellingen ter plaatse op 14 november 2019 kan worden gedaan. Verbalisant stelde vast dat voor een geheel aan 1.870 m houtkant werd beschadigd. De aanwezige loonwerker, die in dienst was van vermoedelijke overtreder, erkende machinewerkzaamheden uit te voeren in opdracht van

Ook tijdens de hoorzitting op 6 augustus 2020 erkende de raadsman dat doordat de ondergrond op bepaalde delen aan de houtkant malser is, onder de ingestelde hoogte werd gewerkt en zo schade kon zijn veroorzaakt. Hieruit blijkt voldoende dat de aanwezige loonwerker de werken in opdracht van vermoedelijke overtreder uitvoerde en tevens de schade aan de houtkant heeft veroorzaakt.

Vermoedelijke overtreder stelde vervolgens niet geweten te hebben dat voor dergelijke werken in een houtkant en bosrand een vergunning/machtiging dient te worden aangevraagd. Indien een vergunning nodig was, mocht men er volgens hen van uitgaan dat de opdrachtgever de nodige administratieve formaliteiten had vervuld. Vermoedelijke overtreder stelde derhalve uit onwetendheid te hebben gehandeld. Een vermeende onwetendheid doet echter geen afbreuk aan het bestaan van het milieumisdrijf gezien het tot de verantwoordelijkheid van vermoedelijke overtreder behoort om de uitgevoerde werken conform de regelgeving uit te voeren en hieromtrent desgevallend (via allerlei kanalen) informatie in te winnen. In casu is er derhalve geen sprake van een onoverwinnelijke rechtsdwaling. Hoewel de feiten zonder kwaad opzet werden gepleegd, is dit voor de concrete toerekenbaarheid van de feiten irrelevant gezien artikel 16.6.1, §1 DABM voorziet dat ook elke door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid gepleegde schending strafbaar gesteld wordt en derhalve aanleiding kan geven tot een alternatieve bestuurlijke geldboete. Vermoedelijke overtreder had de werken - waarvan zij zelf in haar schriftelijk verweer verklaarde dat dit onderhoudswerkzaamheden in opdracht van de heer Janssen waren - met de nodige voorzorgen moeten uitvoeren opdat hij geen beschadiging aan de houtkant zou veroorzaken. Indien hij niet wist hoe verregaand de onderhoudswerkzaamheden mochten gaan zonder dat deze

vergunningsplichting zouden zijn, diende hij zich ter zake te informeren. Van een normaal en zorgvuldig persoon mag verwacht worden dat deze zich afdoende informeert omtrent de geldende natuurregelgeving en ook verifieert of de opdrachtgever van de werken over de benodigde vergunningen beschikte.

Tot slot ontslaat het feit dat Amerikaanse vogelkers een exoot is en schade aan zowel de machines als de natuur kan berokkenen, men niet van de verplichting om voorafgaandelijk aan deze werkzaamheden een vergunning te bekomen.

Het milieumisdrijf staat vast in hoofde van overtreder.”

3.

Verzoekende partij toont in het licht van de stukken van het administratief dossier en de procedurestukken niet aan dat het oordeel van de gewestelijke entiteit, dat de vastgestelde feiten moeten worden beschouwd als een milieumisdrijf dat haar kan worden toegerekend, foutief dan wel kennelijk onredelijk is en dat er ter zake (minstens) gereede twijfel bestaat.

De gewestelijke entiteit steunt haar oordeel onder meer op de vaststellingen van de verbalisant in het PV en op de verklaringen van verzoekende partij tijdens de bestuurlijke boeteprocedure.

Verzoekende partij stelt terecht dat uit het administratief dossier onvoldoende blijkt dat ze tijdig een kopie ontving van het PV waardoor dit geen bewijswaarde heeft tot het tegendeel is bewezen maar enkel geldt als een inlichting. Een proces-verbaal heeft in beginsel bewijswaarde tot het tegendeel is bewezen, waarbij deze bijzondere bewijswaarde vervalt als er daarvan niet binnen een termijn van veertien dagen na afsluiting van het proces-verbaal een kopie wordt overgemaakt aan de vermoedelijke overtreder, in zoverre deze is bekend (artikel 16.3.25, lid 1 DABM en artikel 16.5.10 DABM). De bijzondere bewijswaarde geldt enkel wat betreft de materiële vaststellingen die de verbalisant doet en niet voor de feitelijke of juridische gevolgtrekkingen die hij daaruit afleidt. Deze bewijswaarde kan enkel ongedaan worden gemaakt als er een beslissend bewijs van onjuistheid hiervan wordt voorgelegd, zodat een loutere ontkenning van of twijfel over deze vaststellingen niet volstaat. Uit het administratief dossier blijkt niet met zekerheid dat verzoekende partij tijdig kopie ontving van het PV, terwijl het in het licht van de discussie hierover tijdens voorliggende procedure aan verwerende partij stond om daarvan het bewijs te leveren. Hoewel uit het PV blijkt dat er hiervan op 20 december 2019 ‘per aangetekend schrijven met ontvangstbewijs’ een kopie wordt verzonden aan de overtreder, en verzoekende partij daarin als uitvoerder van de wederrechtelijke werken en dus als overtreder wordt aangeduid, worden daarvan geen sluitende stukken voorgelegd. Het bewijs van aangetekende zending dat (als stuk 11) wordt

voorgelegd en waarop het adres van de maatschappelijke zetel van verzoekende partij wordt vermeld is niet duidelijk leesbaar, ondanks de herhaaldelijke vraag van verzoekende partij om hiervan een duidelijke kopie voor te leggen, terwijl er ook geen bewijs voorligt waaruit blijkt dat deze zending (AR) voor ontvangst is afgetekend. Ongeacht de vaststelling dat er geen bijzondere bewijswaarde wordt toegedicht aan het PV omdat niet blijkt dat verzoekende partij hiervan als vermoedelijke overtreder tijdig een kopie ontving kan er wel nog altijd rekening worden gehouden met de inhoud hiervan, waarbij het PV in dat geval de waarde heeft van een inlichting of een begin van bewijs, zoals verzoekende partij ook bevestigt. Zoals gesteld kan het bewijs van de feiten en het daderschap met het oog op bestuurlijke beboeting in beginsel met alle middelen van recht worden geleverd, zodat een PV met bijzondere bewijswaarde hiervoor niet noodzakelijk is vereist. In zoverre in het PV wordt vastgesteld dat de houtkant in landschappelijk waardevol agrarisch gebied en natuurgebied over een lengte van 1.870 meter is beschadigd is de discussie over het verval van de bijzondere bewijswaarde hiervan zelfs niet relevant omdat verzoekende partij geen ernstige betwisting voert over het milieumisdrijf op zich maar vooral haar daderschap betwist.

Verzoekende partij wijst tevergeefs op de vaststelling dat de informatie uit het PV strijdig is met de objectief voorliggende dossierstukken en in het bijzonder op de vermelding van de verkeerde hoedanigheid van de heer Johan Janssen, waardoor zijn verklaring dat hij verzoekende partij opdracht gaf om de betreffende houtkant te onderhouden ongeloofwaardig zou zijn. In tegenstelling tot het uitgangspunt van verzoekende partij is de verklaring van

niet 'het enige element' op basis waarvan het milieumisdrijf haar kan worden toegerekend. De raadsman van verzoekende partij stelt in het schriftelijk verweer tijdens de boeteprocedure immers onder meer (ondergeschikt met het oog op de matiging van de boete) dat verzoekende partij 'onderhoudswerkzaamheden heeft uitgevoerd in opdracht van [] 'ondom diens akkers in [] 'om een exoot te bestrijden, m.n. Amerikaanse vogelkers aangezien deze schade zou kunnen aanrichten aan onder andere de landbouwtractoren of landbouwmachines', maar dat ze 'evenwel niet de bedoeling had om de houtkant te beschadigen'. Hij legt daarvan zelfs de factuur van verzoekende partij voor deze werken voor, die is gericht aan

[] In navolging hiervan verduidelijkt de raadsman van verzoekende partij tijdens de hoorzitting op 6 augustus 2020 dat de schade wellicht ongewild is veroorzaakt doordat de ondergrond ter hoogte van bepaalde houtkanten zachter is waardoor de bosfrees onder de beoogde en ingestelde hoogte heeft gewerkt. Deze verklaringen liggen in lijn met de mededeling van de loonwerker aan de verbalisant tijdens het plaatsbezoek op 14 november 2019 dat hij de 'onderhoudswerken' uitvoert 'in opdracht van [] die op zijn beurt meedeelt dat hij aan verzoekende partij 'de opdracht heeft gegeven om de

houtkanten te onderhouden' 'ter voorkoming van de beschadiging van de landbouwmachines en om ongewenste uitbreiding van de houtkant te voorkomen' en 'dus te vermijden dat de teeltoppervlakte verkleint'. De terechte opmerking van verzoekende partij dat

in het PV ten onrechte wordt aangeduid als bestuurder (zaakvoerder) van
hoewel de verbalisant dit eenvoudig kon verifiëren via de Kruispuntbank voor Ondernemingen, doet daaraan geen afbreuk. Dit geldt des te meer omdat deze persoon klaarblijkelijk wel bestuurder (zaakvoerder) is van aan wie de factuur van verzoekende partij voor de 'onderhoudswerken' was gericht en waarvan de maatschappelijke zetel op hetzelfde adres is gevestigd als deze van

Gelet op de argumentatie van de raadsman van verzoekende partij tijdens de bestuurlijke boeteprocédure is de discussie over het gebruik van de telefonische verklaringen van de bestuurder van verzoekende partij en zijn vrouw van 12 en 11 december 2019 als bewijs voor de toerekenbaarheid van het milieumisdrijf aan verzoekende partij niet relevant. Ongeacht de vraag in hoeverre de verklaringen die daarin zijn gebeurd kaderen in een verhoor door de verbalisant als officier van gerechtelijke politie in functie van het vergaren van bewijselementen, waarbij artikel 47bis Sv. moet worden gerespecteerd, zijn deze verklaringen niet vereist als bewijs voor de toerekenbaarheid van het milieumisdrijf aan verzoekende partij en worden ze hiervoor in de bestreden beslissing ook niet gebruikt.

4.

Verzoekende partij voert (ondergeschikt) tevergeefs aan dat het milieumisdrijf haar niet kan worden verweten omdat ze er rechtmatig mocht van uitgaan dat haar opdrachtgever voor de werken beschikte over de daarvoor noodzakelijk vergunning.

Zoals gesteld is elke opzettelijke of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid gepleegde schending van de gehandhaafde regelgeving in beginsel strafbaar. Gedragingen in strijd met artikel 13, §§4 en 5 Natuurdecreet en artikel 8, §2 Natuurbesluit zijn dus ook strafbaar en kunnen bestuurlijk worden beboet als ze zijn begaan door een gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid. Verzoekende partij maakt niet aannemelijk dat er sprake is van onoverwinnelijke (rechts)dwaling en dat met name elke normaal redelijk en vooruitziend persoon, geplaatst in dezelfde omstandigheden, ook niet op de hoogte zou zijn geweest van de vaststelling dat de betreffende houtkant bij het onderhoud hiervan niet mocht worden beschadigd. Ze is een professioneel bosontginningsbedrijf, zodat ze moest weten dat de manier waarop ze de onderhoudswerken aan de houtkant heeft uitgevoerd van aard is om deze te beschadigen. Uit het administratief dossier blijkt overigens dat het (onder meer) de bedoeling was om de Amerikaanse vogelkers 'te bestrijden'. Ze diende zich ter zake minstens vooraf degelijk te informeren over hoe verregaand de onderhoudswerkzaamheden mochten

gebeuren dan wel of er hiervoor een vergunning was vereist of voorlag. Het milieumisdrijf kan haar dan ook worden verweten.

Het middel wordt verworpen.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

1.

Verzoekende partij voert de schending aan van:

- de artikelen 16.3.35, 16.3.36 en 16.3.37 DABM
- het motiverings-, het redelijkheids- en het zorgvuldigheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Ze stelt dat de redelijke termijn waarbinnen de gewestelijke entiteit een boetebeslissing moet nemen dermate is overschreden dat de normale sanctie voor het milieumisdrijf redelijkerwijze niet langer kan worden opgelegd. Ze wijst op de vaststelling dat de gewestelijke entiteit de termijn van 30 dagen, na ontvangst van de beslissing van de procureur des Konings over het niet strafrechtelijk behandelen van het milieumisdrijf, om haar voornemen over te maken om een geldboete op te leggen, met 11 dagen overschreed, terwijl ze de termijn van 180 dagen om te beslissen over het opleggen van een geldboete overschreed met 464 dagen. Ze stelt vast dat er in de bestreden beslissing en het administratief dossier geen elementen kunnen worden gevonden die dit onredelijk lange tijdsverloop kunnen verantwoorden. Ze merkt op dat de overschrijding van deze termijnen in de bestreden beslissing ook niet wordt betwist en de gewestelijke entiteit hiermee rekening houdt. Ze verwijt de gewestelijke entiteit echter dat ze daarbij niet op controleerbare wijze doet blijken hoe de vermindering van de geldboete wordt berekend in verhouding tot de overschrijding van de redelijke termijn, maar zich ter zake beperkt tot een stijf formule, waarbij ze zonder meer stelt dat haar beslissingstermijn is overschreden en het boetebedrag verlaagt. Ze vraagt in dit kader in het beschikkend gedeelte van haar verzoekschrift om het boetebedrag te herleiden tot 0 euro.

2.

Verwerende partij stelt dat de beslissingstermijn van de gewestelijke entiteit is overschreden met 407 dagen en dus niet met 464 dagen. Ze wijst daarbij op de vaststelling dat deze termijn pas start bij de kennisgeving van het voornemen om een bestuurlijke geldboete op te leggen en dus niet vanaf de kennisgeving van het parket dat er niet strafrechtelijk zal worden vervolgd. Ze wijst er ook op dat deze termijn bovendien is geschorst gedurende de periode van 30 dagen

vanaf de datum van het overschrijvingsformulier waarmee de voorgestelde bestuurlijke transactie kan worden betaald, waarbij ze deze termijn in het voordeel van verzoekende partij rekent op 30 dagen vanaf de kennisgeving op 3 februari 2020 van het voornemen om een geldboete op te leggen. Ze stelt dat de beslissingstermijn dus pas begon te lopen op 5 maart 2020 om te eindigen op 1 september 2020, terwijl de bestreden beslissing dateert van 13 oktober 2021 en de ordetermijn dus met 13,5 maanden is overschreden. Ze stelt dat de gewestelijke entiteit hierdoor een vermindering van de boete heeft toegekend ten belope van 13%, die ze in het licht van de concrete omstandigheden hoegenaamd niet disproportioneel of onredelijk acht, gelet op de ernst van het milieumisdrijf en de professionele hoedanigheid van verzoekende partij. Ze merkt op dat deze vermindering wel degelijk op een meetbare en controleerbare wijze wordt weergegeven, in de rand waarvan ze wijst op de betrouwbare systematiek in het beleid daarover van de gewestelijke entiteit, zodat er geen sprake is van willekeur.

3.

Verzoekende partij herhaalt in haar wederantwoordnota de argumentatie uit haar verzoekschrift. Ze verwijt verwerende partij nog dat het overschrijvingsformulier waarmee de gewestelijke entiteit haar een bestuurlijke transactie voorstelde geen deel (meer) uitmaakt van het administratief dossier op basis waarvan de naleving van de termijnen moet worden beoordeeld.

Beoordeling door het College

1.

Als de gewestelijke entiteit een milieumisdrijf wil bestraffen met een alternatieve bestuurlijke geldboete dient ze bepaalde termijnen in acht te nemen. Ze beschikt hiervoor enerzijds over een termijn van 5 jaar na de datum van afsluiting van het proces-verbaal dat voor het milieumisdrijf is opgesteld, waarna de mogelijkheid tot het opleggen van een geldboete vervalt (artikel 16.4.30 DABM). Dit is een vervaltermijn, zodat de gewestelijke entiteit na het verstrijken hiervan niet langer bevoegd is om een geldboete op te leggen. Ze dient anderzijds haar voornemen om een bestuurlijke geldboete op te leggen binnen een termijn van 30 dagen na ontvangst van de beslissing van de procureur des Konings over het niet strafrechtelijk behandelen van het milieumisdrijf aan de vermoedelijke overtreder over te maken (artikel 16.4.35, §1 DABM). Vanaf deze kennisgeving beschikt ze dan over een termijn van 180 dagen om te beslissen over het opleggen van een alternatieve bestuurlijke geldboete, die wordt geschorst door het voorstel tot betaling van een geldsom (16.4.36, §3, lid 4 DABM), waarna ze haar beslissing binnen een termijn van 10 dagen aan de overtreder moet betekenen (artikel

16.4.37, lid 1 DABM). Dit zijn ordeterminen waarvan de schending op zich niet wordt gesanctioneerd, zodat de gewestelijke entiteit na het verstrijken hiervan nog altijd bevoegd is om een geldboete op te leggen en de bestreden beslissing om die reden niet noodzakelijk moet worden vernietigd.

De gewestelijke entiteit heeft op basis van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en in het bijzonder de redelijke termijneis als onderdeel van het zorgvuldigheidsbeginsel wel de plicht om binnen een redelijke termijn een beslissing te nemen. Onder het begrip ‘kennelijk onredelijke termijn’ verstaat het College een termijn die zodanig laattijdig is dat het niet meer redelijk kan worden geacht om de overtreder alsnog de normale voor het milieumisdrijf decretaal toepasselijke bestuurlijke punitieve sanctie op te leggen. De redelijke termijnvereiste manifesteert zich ten aanzien van de gewestelijke entiteit als de verplichting om te handelen als een goede huisvader en moet in het licht van de vijfjarige verjaringstermijn, als absolute grens waarbinnen een geldboete kan worden opgelegd, worden geëvalueerd naargelang de concrete omstandigheden. Hierbij kunnen tal van factoren een rol spelen, zoals de complexiteit van het dossier, het gedrag van de bestuurlijke overheden en de houding van de overtreder. De gebeurlijke vaststelling dat de redelijke termijn is overschreden leidt op zich niet noodzakelijk automatisch tot de vernietiging van de bestreden beslissing. De gevolgen hiervan moeten opnieuw worden beoordeeld naargelang de concrete omstandigheden en dit zowel uit het oogpunt van de bewijslevering als van de opportuniteit tot het opleggen van een sanctie en de omvang ervan. Het komt in eerste instantie aan de gewestelijke entiteit toe om binnen haar discretionaire bevoegdheid te oordelen over de (boeteverlagende) gevolgen van de overschrijding van de redelijke termijn. Het College oefent hierop een wettigheidstoezicht uit en gaat met name na of de boetebeslissing op dat punt niet kennelijk onredelijk is.

2.

De gewestelijke entiteit overweegt met betrekking tot het tijdsverloop en de gevolgen hiervan in de bestreden beslissing het volgende:

“4.2. De hoogte van de geldboete

Bij de bepaling van de hoogte van de geldboete wordt rekening gehouden met de ernst van de gepleegde feiten, de frequentie en de omstandigheden waarin de feiten gepleegd of beëindigd zijn.

4.2.1. De ernst van de feiten

De regelgeving inzake natuurbehoud en de vrijwaring van het natuurlijk milieu is gericht op milieu en op de handhaving of het herstel van de daartoe vereiste milieukwaliteit.

Het beleid is gericht op het nemen van alle maatregelen die nodig zijn voor de uitvoering van internationale overeenkomsten of verdragen betreffende het natuurbehoud of van akten betreffende het natuurbehoud, met inbegrip van Europese richtlijnen, vastgesteld op grond van internationale verdragen.

De Vlaamse regering neemt alle nodige maatregelen ter aanvulling van de bestaande regelgeving om over het gehele grondgebied van het Vlaamse Gewest de milieukwaliteit te vrijwaren die vereist is voor het behoud van de natuur en om het standstill-beginsel toe te passen zowel wat betreft de kwaliteit als de kwantiteit van de natuur.

Kleine landschapselementen zijn erg belangrijk voor de migratie van dieren en planten en voor fauna als broedplaats, dekking en foerageerplaats. De Vlaamse overheid voert een beleid dat gericht is op het behouden en verbeteren van deze verbindingsfunctie gezien dit de biodiversiteit bevordert. De overtreder had een houtkant over een lengte van 1.870 m beschadigd zonder hiervoor over de vereiste vergunning te beschikken. Het perceel is volgens de Biologische Waarderingskaart gekarteerd als biologisch waardevol. De overtreder pleegde het misdrijf in professionele hoedanigheid. Deze feiten zijn dus voldoende ernstig om gesanctioneerd te worden met een bestuurlijke geldboete van 5.950 euro.

...

4.2.3. De omstandigheden

De gewestelijke entiteit ging per schrijven van 19 februari 2020 over tot kennisgeving van het voornemen om een bestuurlijke geldboete op te leggen, al dan niet vergezeld van een voordeelontneming. De boetebeslissing moet binnen een termijn van honderdtachtig dagen na deze kennisgeving genomen worden (artikel 16.4.37 DABM). Deze termijn was geschorst zolang de toegestane betalingstermijn van de initieel voorgestelde geldsom liep (artikel 16.4.36, §3 DABM) en ving pas na afloop daarvan aan. Deze termijn van honderdtachtig dagen is een termijn van orde, waarvan de overschrijding niet gesanctioneerd wordt.

De beslissingstermijn is inmiddels verstreken. De gewestelijke entiteit is evenwel van oordeel dat de feiten voldoende ernstig zijn om alsnog een bestuurlijke geldboete op te leggen en acht het, wegens de voorliggende overschrijding van de beslissingstermijn en rekening houdende met de concrete elementen in het dossier, passend en redelijk om het boetebedrag te verlagen tot 5.175 euro.

Er zijn geen andere bijzondere omstandigheden die in rekening worden genomen bij het bepalen van de hoogte van de geldboete.”

3.

Verzoekende partij toont niet aan dat de beoordeling door de gewestelijke entiteit van de gevolgen van de overschrijding van de haar opgelegde decretale ordeterminen kennelijk

onredelijk is in het licht van de ernst van het milieumisdrijf en dat er redenen zijn om de boete bijkomend te verminderen omwille van het tijdsverloop van de boeteprocedure. Ze verwijt de gewestelijke entiteit tevergeefs dat deze niet op controleerbare wijze doet blijken hoe ze de vermindering van de boete heeft berekend in het licht van de overschrijding van de redelijke termijn en zich ter zake beperkt tot een stijlformule.

Uit het administratief dossier blijkt dat de procureur des Konings op 8 januari 2020 beslist dat het milieumisdrijf niet strafrechtelijk zal worden behandeld en dat de gewestelijke entiteit deze beslissing op 20 januari 2020 ontvangt. De gewestelijke entiteit brengt verzoekende partij vervolgens op 19 februari 2020 op de hoogte van het voornemen om haar eventueel een bestuurlijke geldboete op te leggen, waarbij ze haar in eerste instantie meldt dat ze in aanmerking komt voor een bestuurlijke transactie mits betaling van de voorgestelde geldsom, waardoor de procedure tot oplegging van een alternatieve bestuurlijke geldboete tijdig is geschorst. Vervolgens beslist de gewestelijke entiteit op 13 oktober 2021 om een geldboete op te leggen. De gewestelijke entiteit heeft de termijn van 180 dagen waarbinnen ze in beginsel moet beslissen over het opleggen van een geldboete en die een aanvang neemt vanaf de kennisgeving aan de vermoedelijke overtreder van haar voornemen hiertoe dus met ongeveer 13 maanden overschreden.

Verzoekende partij betwist niet dat de vervaltijd waarbinnen de gewestelijke entiteit een geldboete kan opleggen voor het milieumisdrijf nog niet is verstreken. Ze verwijt de gewestelijke entiteit enkel dat deze de ordeterminen en in het bijzonder haar beslissingstermijn van 180 dagen niet respecteert, terwijl er geen concrete elementen voorliggen die dit tijdsverloop kunnen verantwoorden en er met name geen bijkomende onderzoekdadens gebeuren en het dossier niet complex is. Ze meent dat de redelijke termijn waarbinnen de boeteprocedure diende te worden afgehandeld dermate is overschreden dat dit gegeven moet leiden tot een boetevermindering tot 0 euro.

De gewestelijke entiteit oordeelt in de bestreden beslissing dat 'de feiten voldoende ernstig zijn om alsnog een bestuurlijke geldboete op te leggen' maar dat de opgelegde boete omwille van het lange tijdsverloop wordt verlaagd van 5950 euro tot 5175 euro ofwel met 775 euro. Hieruit blijkt dat ze erkent dat de redelijke termijn waarbinnen de boeteprocedure in het licht van de concrete omstandigheden moest worden afgehandeld dermate is overschreden dat dit gegeven moet leiden tot een boetevermindering om het mogelijk nadeel dat verzoekende partij heeft geleden door het onredelijk lang uitblijven van een boetebeslissing te herstellen. De gewestelijke entiteit geeft daarbij concreet aan van welk basisbedrag ze vertrekt en hoeveel dit wordt verlaagd, zodat het College in het kader van de legaliteitstoets waarmee het is belast

kan beoordelen of de toegepaste vermindering van de boete niet kennelijk onredelijk is in het licht van de termijnoverschrijding en de gegevens van het dossier.

Verzoekende partij voert geen betwisting over het feit dat de overschrijding van de redelijke termijn in voorliggend dossier geen gevolgen had uit het oogpunt van de bewijslevering en haar recht van verdediging niet heeft aangetast. Ze maakt ook niet aannemelijk dat ze hierdoor zichtbaar schade of nadelen heeft ondervonden en reikt alleszins geen concrete elementen aan waaruit blijkt dat het mogelijks door haar geleden nadeel door het overschrijden van de ordetermijnen niet adequaat is hersteld door de herleiding van het initiële boetebedrag. Ze toont niet aan dat een bestraffing in het licht van de aard en de ernst van de feiten niet langer passend en noodzakelijk is. Ze toont ook niet aan dat de door de gewestelijke entiteit toegepaste herleiding van de boete niet evenredig is met de termijnoverschrijding en de concrete gegevens van het dossier.

Het middel wordt verworpen.

V. Beslissing

1. Het beroep wordt verworpen.
2. De kosten van het beroep, begroot op 100 euro rolrecht, zijn ten laste van verzoekende partij.

Dit arrest is uitgesproken in zitting van 27 oktober 2022 door de eerste kamer.

De griffier,

De voorzitter van de eerste kamer,